

Mariette Withages elää kouluratsastukselle

TEKSTI JA KUVAT: RAILI MANNINEN

”Haluan antaa lajille niin paljon kuin pystyn”

- Kouluratsastus on minulle tärkeää, se on antanut minulle paljon ja haluan antaa siihen takaisin niin paljon kuin pystyn, kertoo belgialainen Mariette Withages, olympiatason koulutuomari ja kansainvälisen ratsastajainliiton FEI:n kouluratsastuskomitean puheenjohtaja.

Komitean tavoitteeksi hän on asettanut hevosen hyvinvoinnin, kilpailutoiminnan globalisaation ja arvostelun avoimuuden edistämisen. Withages valittiin komitean johtoon uudelle nelivuotiskaudelle huhtikuussa.

Schoten on pieni kaupunki Belgiassa lähellä Hollannin rajaa. Mariette Withages on juuri palannut Pohjois-Amerikasta, parin päivän päästä hän lentää Espanjaan. Sukkulointi ympäri maailmaa kansainvälisenä koulutuomarina ja FEI:n kouluratsastuskomitean puheenjohtajana on kokopäivähommaa, vapaa-aikaa ei juuri jää. Vuoden aikana lentoja on kertynyt 187.

Withagesien kotona ei kuitenkaan ole kiireen tuntua. Kaunis talo Schotenin puistokaupungissa valmistautuu kevääseen, tallissa rouskuttelee aamuateriaansa kolme ratsua, talon koira ja kaksi kissaa ovat lähteneet omille retkilleen. Istumme viihtyisään olohuoneeseen takkatulen ääreen.

- Olen luonteeltani työnarkomaani, sosiaalinen ja avoin, hyvin kurinalainen ja organisoitu, Withages luonnehtii.

- Ja hevoshullu. Tässä työssä täytyy olla täysillä mukana, aina tavoitettavissa, kännykkä jatkuvasti päällä, sähköpostia tulee viikossa kolmensadan viestin verran.

Pakollinen kilpailutauko johti tuomarin uralle

Mariette Withagesin ensi kosketus hevosiin syntyi isovanhempien luona. Alku oli melko suunnittelemtonta kohellusta ja pieniä estekisoja. Ensimmäinen oma hevonen oli täysi-ikäinen, jonka kanssa tuli ongelmia, kun kummallakaan ei ollut riittävä peruskoulutusta.

- Aloitimme kouluratsastusharjoitukset ja pian innostuimme molemmat. Hevosesta tuli oikein hieno kouluhevonen, toimimme voittoja kotiin helpoista luokista ylöspäin edeten. Seuraava hevoseni olikin sitten jo

Mariette Withages pyrkii edistämään kouluratsastuksen maailmanlaajuisuutta.

Sekä Mariette Withages että hänen kansainvälisenä koulu-ratsastusvalmentajana toimiva miehensä Raymond Withages nousevat kumpikin edelleen hevosen selkään. Kotitallissa on kolme ratsua, tässä 19-vuotias Flaneur.

Mariette Withages nähdään usein arvostelemassa kansainvälisiä kilpailuja. Tässä hän on englantilaisen kollegansa Stephen Clarken kanssa arvioimassa nuorten hevosten MM-kilpailuja.

Withagesien kaunis talo on puutarhakaupungissa Schotenissa.

hannoverilainen Jeu d'Esprit, jonka kanssa menestyin, kunnes sen ura loppui kuljetusonnettomuuteen. Samalla viikolla nuorempi hevoseni menehtyi koliikkiin.

Pakollinen tauko kouluratsastuksessa johti uusiin tehtäviin. Mariette Withagesia pyydettiin kilpailuihin sihteeriksi ja hän suostui, koska hänestä oli kiinnostavaa kuulla, miten numerot arvosteluihin oikein syntyivät. Ensimmäisen kerran hän pääsi itse arvostelevaan, kun varsinainen koulutuomari oli juuttunut aamuruuhkan ja sihteeriksi sai kelpata tuomariksi paremman puutteessa.

- Minut lähetettiin sitten tuomarikurssille. Oma hevoseni oli joutunut seisomaan 18 kuukautta, sen kaikki lihakset olivat kadonneet ja ähkyn jälkeen tulleet vaivat pitivät sen pitkään pois töistä. Kun koulutuomari ei itse saa kilpailla, pitkä poissaolo kilparadoilta johti aika luontevasti uusiin tehtäviin.

Pienen maan edustajan kansainväliset suhteet syntyivät vuosien mittaan Mariette Withagesin edustaessa Belgiaa maan kouluratsastusjoukkueen johtajana ja toimiessa itsekin kisajärjestäjänä.

Mielenkiintoisinta Withagesin mielestä tuomarina olossa on suorituksen analysointi, vaikeinta istuminen tuntikausia paikallaan.

- Tuomarin työ on hyvin keskittyneitä puuhia. Siinä adrenalisuihkuja tulee yhtä lailla kuin ratsastajalla. Urheilu suoritusta analysoidaan numeroiksi. Ei ole kysymys persoonallisesta arviosta. Säännöt ovat selvät ja objektiivisuus paranee koko ajan. Numerot voivat vaihdella riippuen tuomarin katselukulmasta, mutta esimerkiksi Ateenassa erot olivat jo hyvin pienet.

Kahdeksan koulutuomaria työstää CD-käsikirjaa

- Yksi tavoitteistani on ollut tuomarikoulutuksen parantaminen. Nyt meillä on kunnolliset tutkinnot ja kriteerit ovat hyvin tiukat ennen kuin voi osallistua kokeeseen. Meillä on 25 O-tuomaria, jotka voivat arvostella maailmanmestaruus- ja euroopanmestaruuskisoissa tai olympialaisissa.

- Kansainvälisen tason koulutuomarit ovat kuin saman perheen jäseniä. Ilmapiiiri on hyvä. Keskittyminen aiheuttaa positiivista stressiä, joka puretaan usein yhdessä rentoutuen ja pitäen hauskaa.

Avoimuuden tai "läpinäkyvyyden" lisääminen on vähentänyt turhaa jälkipeliä. Kaikkien tuomareiden pitää pystyä perustelevaan numeronsa, ja lehdistötilaisuuksissa kaikki ovat paikalla tentattavana.

- Pari vuotta sitten olin Puolassa tuomarikurssilla. Kaikki olisivat halunneet kopioita esittämistäni kalvoista. Siitä syntyi ajatus laatia FEI:n käsikirja, jossa selitetään ja kuvataan kaikki liikkeet nolasta kymmeneen. Kahdeksan kouluratsastustuomaria työskentelee käsikirjan parissa ja menossa on nyt jo kymmenes versio. Sivuja on viitisensataa. Tavoitteena oli saada käsikirja valmiiksi tämän vuoden alussa, mutta sen hiominen vaatii vielä aikaa. Toivottavasti se on valmis vuoden loppuun mennessä.

- FEI antaa käsikirjan kaikille kansallisille järjestöille. Siitä on tarkoitus tehdä kouluratsastuksen raamattu, joka antaa kaikille yhteisen kielen.

Uskon hyvin yhdistelmiin

Hyvä kouluratsu on "happy athlete", suorituksestaan nauttiva huippu-urheilija. Määritelmä on täsmennetty FEI:n sääntöihin (401.1).

- Kaikki kotieläimet työskentelevät mielellään ihmisen kanssa, kun niitä kohdellaan hyvin, Mariette Withages tähdentää.

- Koulutuksen tulee olla harmonista, vailla ylireenausta tai pakottamista. Tavoitteena on urheiluhevonen, joka osaa käyttää oikein lihaksiaan, on kuuliainen, rento, joustava, luotettava, tarkkaavainen ja herkkä. Ratsastajan ja hevosen välillä pitää vallita täydellinen yhteisymmärrys.

Withagesin mielestä kouluratsastuksen taso on noussut viime vuosina huomasti. Kun Rooman MM-kisoissa oli kaksi huippua (Isabel Werth - Gigolo ja Anky van Grunsven - Bonfire) ja iso ero seuraaviin, Ateenan olympialaisten free style luokkaan karsiutuneet kaikki 15 ratsukkoa olivat erinomaisia.

- Myös hevoset ovat koko ajan kehittyneet. Kasvatus ja valmennus kulkevat käsi kädessä. Hienoja nuoria GP-hevosia on tulossa runsaasti.

Millainen sitten on hyvä kouluhevonen?

- Sillä on hyvä rakenne ja jalka-asennot, kolme selkeää ja hienoa askellajaa, kantavuutta. Lisäksi pitää olla luonnetta – innokas, riittävän kuuma positiivisella tavalla. Hieno hevonen tarvitsee huippuratsastajan. Uskon yhdistelmiin. Kouluratsastuksessa onnistuminen edellyttää, että oikea hevonen ja oikea ratsastaja ovat löytäneet toisensa, muodostavat toimivan parin. Monet huippuratsastajat eivät enää löydä toista yhtä hyvää kumppania, kun ovat menettäneet oman parinsa.

Nuorille kansainvälisiä kilpailumahdollisuuksia

- Nuorista ratsastajista huolehtiminen on kansallisten ratsastusjärjestöjen tehtävä. FEI voi vain rohkaista järjestämään heille kansainvälisiä kilpailumahdollisuuksia. Tulossa on lähiaikoina Young Riders Future Cup, johon sponsori on jo löytynyt.

Withages torjuu ajatuksen, että kouluratsastus olisi eliittiruuhia. Vieläkin kouluratsastuksessa kaikki on edullisempaa kuin esteratsastuksessa, vaikka huippuhevosten hinta on noussut korkealle.

- Kansainvälisen tason kouluratsastajat ovat kaikki työssä. Tie huipulle on pitkä. Sen voi aloittaa hevostenhoitajana. Esimerkiksi Isabel Werthin on täytynyt työskennellä tiensä huipulle ja hän on hankkinut myös koulutuksen työn ohella. Huippu-urheilu merkitsee määrätietoisuutta ja kieltäytymistä monista tavallisista asioista – ei koskaan elokuviin, ei ravintolailtoja, kaikki on annettava urheilulle.

Kouluratsastuksen suosio on kasvanut ennen kaikkea musiikin kanssa ratsastettavan kür-luokan ansiosta. Ateenan olympialaisissa kouluratsastuksen kür keräsi jopa enemmän katsojia kuin esteratsastuksen finaali. Mariette Withages on pitänyt kür-seminaareja ratsastajille selventääkseen monille avautumatta jäänyttä yhteyttä liikkeen ja musiikin välillä.

- Hevonen ei ole musikaalinen eikä reagoi musiikkiin, mutta ratsastajaan musiikki vaikuttaa. Hevonen oppii kyllä tunnistamaan omasta musiikistaan, milloin mennään laukkaa, milloin ravia.

- Jos ratsastaja on musikaalinen, hän voi itse valita musiikkinsa ja antaa sitten ammattilaisen työstää sen valmiiksi studiossa. Siirtymisissä aikaerot vaativat studiokäsittelyä ja lisäksi ammattilainen voi lisätä efektejä tietokoneella. Huipulla kaikilla ratsastajilla on ammattilaiset apunaan. Monesti musiikista maksetaan tuhansia euroja. Esimerkiksi Anky van Grunsvenin kür-musiikin viimeistely vei vuoden. Ratsukon on elettävä musiikki. Sen on sovittava juuri tälle yhdistelmälle.

Urheilun globalisaatio etenee esteistä huolimatta

Mariette Withages pyrkii edistämään kouluratsastusurheilun maailmanlaajuisuutta. Etelä-Amerikka, Aasia, Australia pitäisi saada mukaan eristyksistä.

- Etäisyydet ovat pahin ongelma. Esimerkiksi Japanissa on hyviä CDI-kisoja, mutta karanteenimääräykset estävät muita maita osallistumasta. Olen ollut paljon auttamassa myös Etelä-Amerikassa. Siellä Espanjan menestys on tuonut uutta intoa kouluratsastukseen. He yrittävät järjestää CDI-kisoja lähellä eri maiden rajoja, että osallistuminen olisi helpompaa.

- Hevosille pitkät välimatkat ja karanteenimääräykset tekevät osallistumisesta liian kovan operaation. Ne kärsivät. Lennättäminen on kallista eikä vastaanottoa ole kunnolla organisoitu. Hevoset joutuvat odottelemaan jopa vuorokauden lentokentällä koneissaan tai rajalla kuljetusautossa.

- Joustavuutta yritetään saada aikaan työskentelemällä kansallisten järjestöjen kanssa ja auttamalla niitä ottamaan yhteyttä poliittikkoihin. Joissakin maissa onkin edistytty. ●